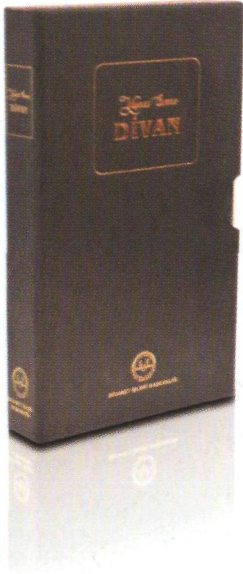

Vural Kaya

YUNUS EMRE DİVANI

Diyaret İşleri Başkanlığı Yunus Emre Divanı'nı prestij baskıyla okurlarına sundu. Eseri yayına hazırlayan Dr. Mustafa Tatçı Bey, Diyanet İşleri Başkanlığı daha önce de Mehmet Akif Ersoy'un "Safahat"ını okurlarına sunmuştu. Dr. Mustafa Tatçı Bey'in nefis önsöz, girizgâh ve Yunus Emre biyografilerinin de eserin büyük bir kısmında yer alışı esere verilen emeğin ağırlığını salık vermektedir. Tatçı, Yunus Emre Divanı'nı bizimle buluştururken dikkat ettiği en önemli unsur eserdeki dili güncelleştirme endişesini bertaraf ederek okuru klasikleşmiş, gelenekselleşmiş sanatsal algıyı da örselemeden yeninin ve yeni zamanların da algısını meczetmesi ve eserdeki dün bugün buluşmasının zarifçe işlenmesi olmuştur.

Yunus Emre hiç şüphesiz Türkçemizin en büyük mimarıdır. O bizim Türkçe dedemizdir. Türkçemizin dinî referanslarla birlik olup dili âdeta itikadi bağlamda inşa eden ve büyüklüğüne bu yönüyle daha da bir büyüklük katmış pirimizdir Yunus Emre. Hiç şüphesiz bu büyüklüğünün gereği Yunus Emre üstadımızın dil ile din değerleri bağlamında kurduğu akrabalığı her zaman en mühim bir endişe olarak algılamamız da bizim yegâne ödevimiz olacaktır. Yunus Emre bir dervıştır, dil üstadıdır, kendi dilinin en büyük mimarıdır, çağını her yönüyle okuyan ve yüzyıllar sonrasına mesaj ve iletilerini aktarabilmiş bir Anadolu erenidir... Yunus Emre'miz her şeydir her şeyimizdir, kabul; fakat en mühimi dilinin incelikli ustası oluşuyla dininin değersel büyüğü olması arasında kurduğu örnek köprüdür. Bu tablodur Yunus Emre'mizi yüzyıllardır bize sevdiren ve bizi kendisine borçlu hissettiren şey. Bu büyük değer bugün okurunu şekilsel ve niteliksel bağlamda da selamlıyor. Selamlamaya da devam edecek.

Elimizdeki mezkûr eserin birinci baskısı İstanbul 2012 tarihli. Edebî Eserler dizininin 21. eseri olarak yayınlanmış. Kitap 448 sayfadan müteşekkil. Eserin son bölüm-

ALLAH'IN İRADESİ
KARŞISINDA BİR
MÜTEFEKKİRİN BİR
ERENİN BİR ŞAİRİN PÜR
DİKKAT VE MÜHEYYA
DURUŞUDUR YUNUS
EMRE'NİN DURUŞU.
ONUN MAKAMI. ONUN
RUHANİYETİ VE HER
ŞEYİ...

lerinde muhteşem bir kaynakça ve geniş çaplı bir de âdetâ Yunus Emre Divanı sözlüğü yer almaktadır. Yunus Emre'den seçme dizeler ve bu dizelerin dizinleri gibi iş ve gayretler eserin şümüllü ve büyük emekli olduğunun ipuçlarını vermektedir bize.

"Kogıl bu dünyâ bezeğın bu dünyâ yel durur hayâl" dizeleri sadece bir şair hassasiyetinden doğmaz Yunus Emre'de. Dünyanın vazgeçilemez olduğu ve dünyevileşmenin zirvelerde gezindiği şu yaşadığımız modern zamanların aksine dilde bu denli büyük bir mimar olmasına karşın onun dil ile dinî hassasiyet algısını içe içe meczedişi, bu dilsellikte dinselliği kaynaştırıp buradan hareketle bir algı, bir değer üretimi sunumu Yunus'u büyüklerin de büyüğü yapmağa yeter umdelerdendir. Dünya boş, uğraşı alanı olarak insan soyunun seçtiği menfez bir hayal, bir yel, bir anlık duyuş, bir lahza bakış olup geçecektir. Esas kalıcı ve ardına düşülmesi elzem olan şey ya da değerler manzumesi çok daha başkalarından yahut ötelerdendir, der âdetâ.

Mekân bağıllığı, mekânsal bağımlılık, eşya-ya bağıllık Yunus Emre'nin mücavir alanına hiç ama hiç girmemiş yaban, yabansı kavram ve sözlerdir. "Teferrüc eyleyü vardım sabâhın sinleri gördüm." buyurur. Bir sabah bir büyük ferahlama bir ufkilikle gezip dolaşmağa çıktığınız dünyanız o en an-ı demadem olduğunuz an yani bir de bakarsınız ki karşınıza çıkmış bir mezarla sizi ötelere düşünmeye ve ötelere idrake sevk edebilir. Yahut da ötelere bir an yaşamışsınızdır da şimdiki yaşadığınız anın kıymeti harbiyesi bu zamanın kıymetliliğine göre azalmıştır. Akli başına

YUNUS EMRE
DİVANI DÖNE DÖNE
OKUNMASI GEREKEN
VE HER AN YENİ
UFKİ DEĞERLERLE
KARŞILANILABİLECEK
BİR UMMANDIR.
OKU VE AGÂH OL EY
OKUR DER ÂDETA
DİVAN.

gelmeğe yüz tutmuştur insan soyunun bu vesilelerle... Görüldüğü gibi Yunus Emre bir anlamla değil birkaç anlamı vermek ve söz sanatlarını deruni biçimde bize ulaştırmak konusunda da pırdır, pırdır... Dünyayı sevebilecek miktarda ve ölçüde değerlendirerek

ne dünyayı ne kendini incitmesi dünya ile arasındaki dikkatli ünsiyet her biri ila-yı kelimeullah icabıdır. Allah'ın iradesi karşısında bir mütefekkirin bir erenin bir şairin pür dikkat ve müheyya duruşudur Yunus Emre'nin duruşu. Onun makamı. Onun ruhaniyeti ve her şeyi...

Pirin sade, sağlam, dopdolu tarif ve önerileri var insanlığa yönelik olarak. O lafazanlığa bulaşmadan yapar bunu. Ve fakat zorun eleğinden geçirerek söylediği söz kolay fakat kolaycı söz değildir. Aksine bu sadelikle paha biçilemez kıymet elde etmiştir. Eşitliğe, insan kıymetinin yüksek ahlaki değerle eş oluşuna, adalete, hakkaniyete vurgusu yüksektir Yunus Emre'mizin. "Bir kez gönül yıkıdın ise bu kıldığın namaz değil / Yetmiş iki millet dahi elin yüzün yumaz değil" diyen pirin maksadı da maksada matuf hâlleri de aşikârdır. Bu sözden dersleri gerektiğinde çıkarıp almak erbabı söz ile cenab-ı insanın övünmesiz ödevidir şüphesiz.

Yunus Emre Divanı döne döne okunması gereken ve her an yeni ufki değerlerle karşılanılabilecek bir ummandır. Oku ve agâh ol ey okur der âdetâ divan, Yunus Emre'mizin ruhaniyetine binlerce saygı, hürmet ve dua ile...